

państwowych. Mimo tej oceny i dzisiejszego układu stosunków międzynarodowych, młode pokolenie ma tendencje do oceniania ponadnarodowo. Trudno jednak ocenić relacje wszystkich Polaków na podstawie jednego badania, które stosunkowo wyraża jednoznaczną pozytywną opinię.

Bibliografia

1. Babbie E. *Podstawy badań społecznych* PAN, Warszawa 2009.
2. Czpliński M., Łoś A., Maroń J., Mrozowicz W. *Historia w datach*. Warszawa, 1997, wyd. I.
3. Badania własne z grudnia 2019 roku.

Бабій Інна

ІНТЕГРАЦІЯ МІГРАНТІВ У МІСЬКИЙ ПРОСТІР ЯК СКЛАДОВА «ДИПЛОМАТІЇ МІСТА» (на прикладі польських міст)

Анотація. Досліджено «дипломатію міста», яку проводять найбільші польські міста для того, щоб сприяти інтеграції мігрантів. Виділено причини, які спонукали міста до створення власних інтеграційних політик Також з'ясовано зв'язок між дипломатією міста та міграційною політикою держави у контексті членства Польщі в ЄС.

Ключові слова: «Дипломатія міста», «Польща», «міграція», «інтеграція мігрантів».

Abstract. In these thesis it is researched «city diplomacy» which is led by the largest Poland cities with the aim to support integration of migrants. The reasons, which motivate cities to create their own integration policy, were allocated. Considered, connection between city diplomacy and states migration policy in context Poland membership in EU.

Keywords: «city diplomacy», Poland, migration, migrants' integration.

Масові переміщення людей між державами є актуальним питанням сучасної міжнародної політики, адже вони створюють чимало проблем, які неможливо вирішити на державному рівні. Оскільки великі міста з розвинутою економікою та інфраструктурою продовжують залишатися найбільш популярними пунктами призначення для зовнішніх і внутрішніх мігрантів, такі міста починають проводити власну політику культурної і соціальної адаптації та економічної інтеграції мігрантів. Загалом ця політика спрямована на збереження міського простору і подальший розвиток міста, що у підсумку дає змогу стверджувати про наявність такого феномена, як «дипломатія міста». «Дипломатія міста» може бути визначена як інституції та процеси, через які міста вступають в стосунки з іншими суб'єктами на міжнародній політичній арені, щоб представити себе та свої інтереси [13, 11]. А зважаючи на сучасні тенденції розвитку «дипломатії міста», це спонукає до створення власних інтеграційних планів, до взаємодії та обміну досвідом із закордонними містами-партнерами, до консультацій з міжнародними організаціями та в результаті цього вироблення власної політики щодо міграції, яка не завжди повністю збігається з міграційною політикою держави.

Польські міста в цьому випадку не є винятком, адже вони також зазнають впливу від міграції різного характеру й так само розвивають свою

дипломатичну діяльність й у цьому напрямі. Ось чому постало завдання в дослідженні особливостей діяльності польських міст, спрямованої на інтеграцію мігрантів.

Польща відрізняється серед країн ЄС особливим ставленням до міграції, адже вона не підтримує ідеї держав «старої Європи» щодо прийняття біженців з Близького Сходу, проте має більш гнучку позицію щодо трудових мігрантів з інших країн третього світу. Спроби впровадження міграційної стратегії під назвою «Міграційна політика Польщі – Сучасний Статус та Імовірні Дії», яка також містила деякі елементи інтеграційної політики, відбулися в 2012 р., сильний вплив на їхнє прийняття мала Європейська комісія. А у вересні 2015 р. стійка заява була зроблена колишньою польською правлячою коаліцією (PO-PSL), щодо того, щоб прийняти 7 082 шукачів притулку з Італії та Греції в рамках Програми Європейської Комісії з переміщення та переселення [9, 6]. Проте з приходом до влади партії «Право та справедливість» стратегія була офіційно скасована. А Прем'єр-міністр Польщі Беата Шидло (2015–2017 рр.) заявила: «за сучасного стану справ я не бачу жодної можливості, щоб будь-які мігранти були прийняті Польщею [9, 7]. І країна й зараз дотримується подібних позицій. У 2018 р. з 4 131 заяви про надання захисту відмову одержали 2 128 осіб [1]. В польському законодавстві немає визначення поняття «інтеграція». А так звані «індивідуальні плани інтеграції» діють лише для біженців або ж тих, хто отримав додатковий захист (subsidiary protection). Зважаючи на це, в державі не було вироблено спеціального плану інтеграції мігрантів та біженців чи ухвалено механізмів фінансування інтеграційних ініціатив на локальному рівні (за винятком сфери освіти), які б діяли в довгостроковій перспективі. Структури, які займаються інтеграцією – Управління у справах іноземців та Міністерство у справах сім'ї, зайнятості та соціальної політики, – працюють на базі двох різних законів й не збігаються одна з одною у широкому сенсі.

Але станом на 2018 р. на території Польщі постійно проживає 15 461 мігрант [7], право на перебування за дійсними документами (за винятком віз) мали 266 218 осіб, із яких 103 457 – українців, дозвіл на роботу мають 235 622 іммігранти, а навчаються 65 793 іноземні студенти, і їхня кількість з 2012 р. зросла приблизно втричі [11, 5–8]. Цифри є достатньо значними і, зважаючи на зростаючі тенденції, серед міської влади й постало питання інтеграції мігрантів до міського простору. Беручи до уваги той факт, що Польща відчуває на собі вплив відтоку власних трудових ресурсів до Німеччини, Великої Британії тощо, зростає цінність мігрантів для розвитку як міст, так і країни загалом. А атмосфера взаєморозуміння та відсутності ворожості до мігрантів підвищує продуктивну та креативну активність населення. В міській ініціативі свою роль також відіграла особливість мультикультурного минулого Польщі, адже великі польські міста (за винятком періоду після Другої Світової війни) населяли представники різних етносів: українці, білоруси, німці, литовці, чехи, вірмени. Достатньо великою була єврейська громада. Наприклад, у Вроцлаві є унікальний «Регіон Муніципальної поваги», де в радіусі 300 м розташовані православна, євангелістська, католицька церкви та синагога, яка належить єврейській громаді міста. В іншій частині

Вроцлава є мусульманський культурний центр, який залучений до місцевих ініціатив з вивчення цінностей, які сповідують всі релігії [12, 66]. За дослідженнями CBOS (Polish Public Opinion Research Institute) Польського інституту громадської думки, 76 % мешканців Вроцлава не проти іноземних громадян, які прибувають до міста. Однак на загальнодержавному рівні ця цифра є значно нижчою: лише 44 % поляків поділяли цю думку [6, 60].

Зі свого боку мери крупних польських міст часто демонстрували відкритість до мігрантів, тому 30 червня 2017 р. в рамках Об'єднання польських мегаполісів була підписана декларація мерів щодо співпраці у питаннях зовнішньої та внутрішньої міграції. Підписантами декларації виступили 12 найбільших польських міст. В рамках документа також було зазначено, що для управління міграцією будуть залучатися спеціалісти МОМ та Управління верховного комісара ООН у справах біженців (UNHCR). Так само при Об'єднанні польських мегаполісів було створено Команду з міграції та інтеграції.

Кожне місто-підписант створило власну структуру як дорадчий орган при мерові для того, щоб працювати у проблемному полі інтеграції мігрантів. У Варшаві таким дорадчим органом виступає Комісія соціального діалогу з питань іноземців, досягненням якої стало створення Міжкультурного центру в місті. У Любліні – це Пункт обслуговування іноземців, що пропонує підтримку та надає інформацію трьома мовами (англійською, польською та українською).

Також були розроблені плани розвитку інтеграційної політики, такі як «Схема відкритого Кракова», або ж програма «Білосток для толерантності» (2013–2017 рр.). Місто Люблін, будучи членом Міжкультурної організації мережі міст Ради Європи, впровадив схему «Люблін для кожного», що привела до створення Схеми управління культурним різноманіттям та участю. Краків залучений у проєкт Британської Ради «Муралі – взаєморозуміння, повага та навчання». Влада Бидгоща реалізує проєкт «Відкриті та толерантні школи». Щецин впровадив проєкт «Нові компетенції в новій країні» у співпраці з Університетом Щецина, спрямований до українців міста.

Суттєво відрізняється своєю інтеграційною політикою щодо мігрантів Гданськ. Тут у 2015 р. мер міста Павел Адамовіч вперше у Польщі запровадив ініціативу розвитку Моделі для інтеграції іммігрантів, до якої було залучено 150 осіб та 70 організацій [4, 11]. Представники місцевої влади долучилися до діяльності організації Eurocities, відвідували низку конференцій в Осло, Брюсселі, Генті (2015 р.), Бремені. Це є свідченням того, що польські міста є органічною частиною Європейської мережі міст, які вводять ідентичні ініціативи, наприклад: міста Гранд-Сінте (Франція) або ж Ріаче (Італія), проте останні більш спрямовані на біженців та шукачів притулку, а не на іммігрантів загалом. Також для підтримки іммігрантів був створений сайт (gdansk.pl/migracje) та відео «Ми – місцеві Гданська».

А одним з нещодавніх кроків місцевої влади польських міст для залучення прямого фінансування стала декларація так званого «альянсу вільних міст», підписана 13 грудня 2019 р. мерами Варшави, Будапешту, Праги та Братислави, в якій вони зобов'язалися «підтримувати та просувати спільні

цінності і свободи: людської гідності, демократії, рівності, верховенства права, соціальної справедливості, толерантності та культурного різноманіття» [3].

Отже, польські міста приймають велику кількість мігрантів, які прямують до ЄС у пошуках кращої долі. Спираючись на досвід історичної міжкультурної комунікації, наявну мережу європейських міст як осередків мультикультурності, мерія польських великих міст опрацьовує власну політику інтеграції мігрантів, яка складає один з напрямів «дипломатії міста». Вже існує чимало прикладів успішних культурних проєктів, спрямованих на адаптацію мігрантів. Це є позитивним досвідом, що відповідає міграційній політиці ЄС. Очевидно, що дипломатія міста виглядає певною протиположністю державній політиці у питаннях мігрантів, яка залишається більш консервативною на фоні міграційних політик інших держав-членів Євросоюзу.

Джерела та література

1. Applications and granting of protection status at first instance:2018.Asylum Information Database. URL: <https://www.asylumineurope.org/print/646> (last accessed: 28.03.2020).
2. Declaration of Mayors on cooperation of Cities of the Union of Polish Metropolises on internal and external migration. P. 2.
3. Eastern European mayors forge anti-populism pact / Deutsche Welle.16.12.2019. URL: <https://m.dw.com/en/eastern-european-mayors-forge-anti-populism-pact/a-51700933> (last accessed: 20.03.2020).
4. IMMIGRANT INTEGRATION MODEL /edit. K. Żelazek. Trans. UNHCR / Gdansk: Gdansk City Hall Social Development Department. P. 190.
5. Koss-Goryszewska M., Pawlak M. Integration of migrants in Poland: Contradictions and imaginations. P 169–184.
6. Latusek D., Ratajczak M. Crafting the idea of multiculturalism. The case of Wrocław, European City of Culture 2016. *Scandinavian Journal of Public Administration*. 18(3). P. 49–66.
7. Main direction emigration and immigration in the years 1966–2018(migration for permanent residence. 09.07.2019. Statistics Poland.International migration. URL: <https://stat.gov.pl/en/topics/population/international-migration/> (last accessed: 28.03.2020).
8. Mikulska-Jolles A. Who does what in the field of migration & integration in Poland – stakeholder Analysis. Trans. M. Kaluzna-Golab. URL: <https://pl.boell.orf/en/categories/publikacje> (last accessed: 20.03.2020).
9. Narkiewicz K. The problem of refugees as a factor of active citizenship OF inhabitants of Zielona Góra / RELACJE. *Studia z nauk społecznych*. Nr 4 / 2017. University of Zielona Góra. P. 133–144.
10. Piłat A., Potkańska D. Local responses to the refugee crisis in Poland. Reception and integration. Warsaw: Institute of Public Affairs, 2017.
11. Rozkurt D.Migration statistic in Poland: data and methodology / Present. Informal DGs workshop 8.02.2018 Luxemburg.Statistic Poland. P. 19, 5–8.
12. Ryniejska-Kieldanowicz M., Ratajczyk M. Policy of Transcultural Diversity and Idea of City Diplomacy: the Case of Wrocław. *Political Preferences*. Vol. 23. 2019. P. 55–72.
13. Van der Pluijm R. Melicem. J. City diplomacy the expanding role of cities in international politics. 2007. Hague: Netherlands Institute of International Relations. Clingendael Diplomacy Paper No. 10. P. 43.
14. White B. Left to the Locals: the European town working to integrate refugees. 21.02.2018. *Green European Journal*. URL: <https://www.greeneuropeanjournal.eu/left-to-the-locals-the-european-towns-working-to-integrate-refugees/> (last accessed: 30.03.2020).